

foto: arhiv N. Kovačič

Nina Kovačič

je svojo plesno pot začela pri zgodnjih šestih letih. Je članica plesne šole Kazina in Šentjakobskega gledališča, kjer sodeluje pri igranih in plesnih predstavah. Udeležuje se tako domačih kot mednarodnih plesnih delavnic, zadnje tovrstno sodelovanje s svetovno uveljavljenim koreografom in plesalcem, Selatinom Karo, pa ji je prineslo nastop na mednarodnem večeru z gostujočimi profesionalnimi plesalci in koreografi v portoroškem Avditoriju ter povabilo na PDA, Professional Dance Academy v Stuttgart.

Skok v vodo ni prinesel utopitve

Lani ustanovljena mednarodna plesna skupina EKG (En-Knap Group) dokazuje, da Slovenci nismo le opazovalci, ampak dejavni igralci na svetovnem odru sodobnega plesa.

Sodobni ples se je razvil iz »modernega plesa«, ki ima svoje korenine v začetku 20. stoletja. Meta Vidmar je že leta 1929 v Ljubljani ustanovila zasebno šolo za sodobni ples, ki je Sloveniji dala prve, najzgodnejše ustvarjalke sodobnega plesa: Živo Kraigher, Lojzko Žerdin in Marto Paulin. Slednja je zasnovala in uvedla pouk ritmično-gibalne vzgoje na Vzgojiteljski srednji šoli. Uveljavitev plesa na ravni obvezne, splošne izobrazbe je bil tudi prvi korak na dolgi poti k institucionalizaciji sodobnega plesa v Sloveniji.

V 80. letih prejšnjega stoletja se je sodobni ples v Sloveniji okrepil. Veliko stalnih članov plesnega baletnega ansambla in plesalcev klasičnega baleta je po sodelovanju v nekaj predstavah postalo koreografov, režiserjev in samostojnih ustvarjalcev sodobnih plesnih predstav.

V novem tisočletju je Slovenija pričala razmahu številnih festivalov sodobnega plesa širom države, ki jih je tako ali drugače spodbudil prvi slovenski plesni festival Gibanica. Vse številnejše pa so tudi samostojne organizacije, ki jim sodobni ples predstavlja osnovno dejavnost. Betontanc z Matjažem Pograjcem, Fičo Balet Gorana Bogdanovskega in Dejana Srhoja, Zavod Vitkar Branka Potočana in Zavod Flota Matjaža Fariča so zagotovo imena, ki slovenski javnosti niso neznan.

En-Knap

Leto 1993 je odprlo novo dimenzijo ustvarjanja na področju sodobnega plesa, saj je plesni koreograf, pedagog in plesalec Iztok Kovač v Leuvnu, v Belgiji, pod okriljem produkcijske hiše Stuc in festivala Klapstuk, ustanovil mednarodno plesno skupino En-Knap. Leto zatem,

1994, je bila ustanovljena neprofitna kulturna institucija, produkcijski zavod EN-KNAP z glavnim sedežem v Ljubljani. Pobudnik in ustanovitelj Iztok Kovač je koreograf in ustvarjalec številnih mednarodno priznanih plesnih predstav in filmov, ki vključujejo sodelovanje evropskih, ameriških in azijskih gibalnih umetnikov. En-Knapove produkcije so prejele že več kot dvajset domačih in tujih nagrad, prikazane so bile na najodmevnejših svetovnih odrih in festivalih, ustvarjanje pa poteka nepretrgoma.

Maja 2007 se je kljub dvomom o uspehu udeležila ideja o stalni mednarodni profesionalni plesni zasedbi, saj je Kovač na podlagi avdicije izbral stalne člane skupine, ki danes predstavlja odmevno ime doma in v tujini. Med več kot sto plesalci iz vsega sveta je Kovač izbral Slovenki Ano Štefanec in Katjo Legin, Turkinjo Ilkem Ulugun, Slovaka Tomaša Nepšin-

sky-ja ter Britanca Luke Dunne-ja in jih povezal s skupnim imenom EKG, En-Knap Group.

Danes uspeh ni več vprašljiv, za seboj imajo že tri uspešne predstave in kljub trdemu in tveganemu začetku je skupina pokazala, da zasluži vsa priznanja in občudovanje, saj je z lastnim delom, voljo in zaupanjem v ples kot izraznim sred-

sodobni ples, ki po končani srednji šoli zaradi pomanjkanja tovrstnih izobraževalnih ustanov ne morejo nadaljevati svojega šolanja na domačih tleh.

Dejavno tudi za nove generacije

Septembra 2007 je Kovač javno predstavil program Zavoda En-Knap in poudaril splošno dejstvo, da je Slovenija

utopitve, pač pa odličnega plavalca, ki se uči iz lastnih izkušenj in želi svoje znanje prenašati tudi na generacije, ki šele prihajajo. Zgodbo o ustanovitvi prvega slovenskega ansambla, ki je hkrati ambasador sodobnega slovenskega plesa v tujini, je zgodba o uspehu, mednarodnem prodoru ter širjenju meja človekovih zaznav in instinktov.

Ustanovitev samega Zavoda in nato lanska institucionalizacija v obliki mednarodne skupine in izobraževalnega programa sodita med največje dosežke na področju slovenskega sodobnega plesa, saj sta odraz dolgotrajnega prizadevanja za izboljšanje razmer in uveljavitev

membna povezovanja in medsebojno sodelovanje. Njena institucionalizacija odraža dobršno mero podjetnosti. Ljudje smo od nekdaj potrebovali umetnost in ciljno usmerjanje energije, zato je pravzaprav precej presenetljivo, da šele zdaj prihaja do tovrstnih premikov.

Ples je namreč intimnost, je dejanje popolne predanosti, notranjega občutka svobode in neskončno občutenje sreče. Je očiščenje, najizvirnejša oblika izpovedi in najbolj primaren izraz čustev. Plesalec na odru ne razmišlja o svojih napakah in tehniki, razmišlja o energiji, ki jo daje gledalcu, pleše zase in hkrati za vse. Plesalec daje, razkriva sebe, svoja najbolj

Meta Vidmar je že leta 1929 v Ljubljani ustanovila zasebno šolo za sodobni ples.

stvom utrla slovensko pot do uspeha na še neraziskanem področju vprašljivih razsežnosti.

Skupina predstavlja pomemben napredek na področju sodobnega plesa in je pripomogla k uveljavitvi slovenskega sodobnega plesa v tujini. Sodeluje z zvenečimi institucijami svetovnega kova, kot so berlinski Hebbel Theatre in Podewil/TanzWerkstatt, londonski The Place ali Kunstlerhaus Mousonturm ter nenazadnje z ljubljanskim Cankarjevimi domom. V prihodnosti se bodo v skupino počasi vključevali novi člani - vse do zelene številke dvajset. Letos je bil ustanovljen tudi ansambel petih mlajših plesalcev, štipendistov, starih od osemnajst do dvaindvajset let, pretežno maturantov Umetniške gimnazije Ljubljana, smer

na področju sodobnega plesa nujno potrebna sprememb. Na Ministrstvo za kulturo je prijavil pilotski program o ustanovitvi javne institucije za izobraževanje sedanjih in prihodnjih generacij s stalno plesno profesionalno skupino in z mlajšimi plesalci, ki bi zajahali val uspeha v domačih in mednarodnih vodah. Realizacija tega projekta bi lahko pomenila enega največjih dosežkov na področju sodobnega plesa v Sloveniji ter velik korak naprej. Hkrati bi predstavljala končno priznanje sodobnim umetnostim, širitev kulturne zavesti, podporo svobodnemu ustvarjanju in izražanju posameznika ter nenazadnje tudi uveljavljenje ter dvig prepoznavnosti Slovenije na mednarodnem področju.

Skok v globoko vodo torej ni prinesel

En-Knapove večkrat nagrajene plesne produkcije so bile prikazane na najodmevnejših svetovnih odrih in festivalih.

te umetnosti kot samostojne in enakovredne umetniške smeri. Gre za premik na povsem novo ustvarjalno raven, pogumen korak v neznano in pomemben dejavnik za prepoznavnost Slovenije in naših plesalcev v svetu.

Obstoj stalno delujoče profesionalne plesne skupine zagotavlja širitev mreže na mednarodna področja, prinaša po-

notranja občutja in gledalec je tisti, ki naj to spoštuje, se prepusti in vase vsrka vsaj delček tiste vznemirjajoče energije, ki steče po žilah in v človeku vzbudi nepojasnljiv drget po vsem telesu. ■

1. Praznovanje, En-Knap Group